

NAROČNINA ZA JUGOSLA
VIJO ČETRTLETNO DIN 15.
CELOLETNO DIN 60/ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO/ OGLASI PO
CENIKU/ POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TIŠKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
CAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
JE TO/ POŠTNINA PLA
CANA V GOTOVINI

NACIONALISTI!

Ob uri, ko se bo v Rimu podpisoval

„AKT PRIJATELJSTVA“

med Italijo in Jugoslavijo, ne pozabite, da ječe v robstvu stotisoči bratov, ki jih je država, od katere so pričakovali pomoči in rešitve, izročila na milost in nemilost barbariskim fašistom.

Njih osvobojenje bodi naša osveta!

Odporno pismo g. N. Pašiću.

London, 12. Januara 1924.

Gospodinu Nikoli Pašiću,
predsedniku ministarskog savjeta

Beograd.

Poštovani gospodine predsedniče! Nakon 24 godine odsutnosti povratio sam se u otadžbinu, da se obradujem preporodu našeg naroda u svome slobodnom kraju, koji sam kao momak napustio radi tujinske tiranije. Zbog obiteljske nesreće nije mi na žalost bilo moguće da ostvarim svoju davnu želju, da vidim i naš prestoni Beograd, gdje sam se nadeo da će imati čast da Vas lično upoznam i u Vama da pozdravim koliko bivšeg šefa kraljevske vlade predratne i ratne herojske i mučeničke naše male Srbije, toliko i sadašnjeg predsednika ministarskog savjeta naše velike ujedinjene Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; i da će, tom prilikom, moći iskreno i otvoreno da Vam izrazim svoje lične dojmove, a i mišljenje većine naših zemljaka u Americi, o sadanjem stanju u našoj državi i o ugledu koji ona ima na strani.

Kako me poslovi zadržavaju u inostranstvu, dopustite mi da Vam ovim putem upravim nekoliko riječi, koje mi savjest diktuje, a rodomu ne dopušta da ih prečutim.

Prije svega, smatram nužnim, da Vam se predstavim, jer ćete se tako lajklašće uvjeriti o mojim najboljim namjerama.

U dalekim zemljama preko oceanja, koje su meni, kao i mnogo brojnim mojim zemljacima, pružile sve mogućnosti da u potpunosti sa urogajnicima živimo slobodno i stičemo materijalna i moralna dobra, sarajevajući sam živo u pokretu za oslobodjenje zarobljenog, dijela našega naroda i za ujedinjenje svih srpskih, hrvatskih i slovenačkih zemalja u jednu, slobodnu i nezavisnu, narodnu jugoslavensku državu. Neću da govorim o našem radu do g. 1914., jer je preveć duga historija patnja od svakog zanemarenih i samima sebi prepunih iseljenika. To uostalom i ne spada ovamo. Mi svi znamo da je i Srbija imala svojih muka i svojih zadatka na, do onda neoslobodjenom, jugoistoku naše otadžbine. Spomenuću samo naš rad za vrijeme strahotnog svjetskog rata. Redovno se doduše kaže, da se vremenom sve zaboravlja ali Vi, gospodine predsedniče, jamačno znate za djelovanje »Jugoslovenske Narodne Obrane« u Južnoj Americi, pa neće biti nužno da ovdje nabrijam sve ono što su iseljeni Jugosloveni doprineli našoj zajedničkoj narodnoj borbi. Dopustite mi samo da s ponosom istaknem, kako sam bio izabran predsednikom te naše organizacije i obnašao tu čest sve do dana velikog kongresa »Jugoslovenske Narodne Obrane« 1916. u Antofagasta, Chile, kad je sjedište upravo bilo preneseno u Valparaiso, a njenim predsednikom isabran moj drug i prijatelj g. Pasko Beburizza,

Sve nas, koji smo u radu »Jugoslovenske Narodne Obrane« učestvovali, nije vodio nikakav lični interes, jer smo mi i u inostranstvu mogli i znali da tvrdim i poštenim radom obezbijedimo svoj opstanak kako bi to jedva mogli u svojoj, makar i slobodnoj otadžbini; ali nas je na rad i na žrtve poticala ona neugasna čežnja sa dragom domovinom i bezbroj puta povrijedjeni nacionalni ponos, što nam je sve dalo podstrek da i mi doprinesemo svoj dužni dio, kako bi se i naš narod otrebao ropstva, a naša mlada država došla u red ostalih država civilizovanog svijeta.

Nakon rata, i mi smo se smatrali počašćenim tim što je predsednik Jugoslovenskog Odbora u Londonu bio imenovan prvim ministrom inostranih dela naše države; jer je djelovanje Jugoslovenskog Odbora bilo usko vezano sa našim radom i jer smo u tom priznanju gledali dobru volju da u mlađoj državi svu mi zajedničkim silama sarajevimo na općem napretku. Ne spada na mene, a ja i neću da ulazim dublje u razloge promjenama koje su u našoj državnoj upravi nastale od sloma do danas. Najmanje mi je pak namjera da se ma s kim identifikujem, da se upuštam u pitanje pojedinih političkih lica, da pravdam ili osuđujem eventualne pogriježbe pojedinaca ili grupe, jer niti se politikom bavim niti pripadam na kojoj političkoj partiji, niti ma što od naše države za sebe tražim. Konstatujem samo, ono što je uostalom i oviše očito svakome u domovini i izven nje, da mi imamo dosta spremnih ljudi koji bi bili pozvani da učestvuju u raznim granama državne uprave, ali izgleda da se tamo kategorisanja vrijednote odregiju izključivo po plemenskom kriteriju i da u državnu administraciju ulaze samo ljudi sa legitimacijom partije koja je slučajno na vlasti.

Kroz ove 24 godine što živim izvan svoje otadžbine, mnogo sam svijeta prošao i mnoge zemlje upoznao; ali ono što sam za vrlo kratko vrijeme doživio na svojoj rogjenoj grudi tega nigdje nisam video. O korupciji i pljački ne pišu samo naše novine. O tom pričaju već i stolice po svim nadležtvima u našoj divnoj Kraljevini. A, razumije se, svi

stranci i svi politički ljudi, po stranim konsulatima i poslanstvima, u privatnim društvinama i po hotelima, štograd znaju da kažu o našoj zemlji sve je takovog sadržaja i izraženo u takovoj formi da se naš čovjek mora da crveni od stida, ne nalazeći ni jedne riječi opravdanja. Zar da u ime opravdanja spominjemo našu herojsku prošlost? Ta što ta prošlost ima zajedničkoga sa pljačkom i korupcijom koja davi našu zemlju? Zar da govorimo o bogastvu naše zemlje i o plemenitosti našeg naroda kao uslovima bolje budućnosti? Ta svega će bogastva u zemlji nestati i tujinci će naš ekonomski zarobiti, ako se ovako dalje produži, a od narodne plemenitosti ostaće samo tupa naivnost zanemarenog i od svakoga izvaranog seljaka; jer će se sve ostalo potpuno demoralizovati u sebičnom i varvarskom natjecanju pri opštoj pljački i u megusobnem gušjanju.

Nije ovo nikakav plačni sentimentalizam dietiste nego konstatacija jednog aktivnog radenika koji zna da cijeni važnost svih onih faktora koji uslovjuju koliko uspjeh pojedinaca u životnoj borbi toliko i napredak naroda i države.

Mi doduše imamo prostranu, bogatu, plodnu zemlju na jedinstveno privilegovanim geografskim položaju, sa razvijenim obalama, morskim i plovnim rijeckama. Naš je narod zdrav, darovit i sposoban da izkoristi sve blagodati položaja u zemlji, kao što je kadar da izdrži utakmicu u stranom svijetu, bez ičiće pomoći i bez naslegienog izkustva da se podigne u prve redove među najnaprednije narode svijeta. Mi imamo historiju koju čio svijet mora da poštue. Mi imamo staru nacionalu kulturu i bogastvo naše narodne pjesme kojoj se kulturni stranac divi. Mi imamo narodnu dinastiju za sjajnom i slavnom prošlosti. Mi imamo mladog kralja ovjenčanu herojskom slavom sa najkravavijih i najstrašnijih bojnih poljana. Mi imamo ponosnu, uvijek pobjedonosnu i nikad pobjedivu, vojsku sa tradicijom kojoj mogu da zavide nacija najstarijih i najvećih država. Mi imamo marljivih težaka, neustrašivih i po svim kopnima poznatih mornara, spretnih trgovaca, poduzetnih industrijalaca, jakih intelektualaca, velikih i proslavljenih umjetnika. Da, mi imamo sve objektivne uslove za najveći i najbrži napredak na svim poljima ljudske djelatnosti, pa ipak, vaj, na očajnu žalost svih nas, ugled naše države sve više pada, mi se sve više i sve teže pred svjetom brukamo. Inostranstvo nas skoro prezire. A reču bez oklošenja im i zešto.

Mjesto da bacimo na položaje sve naše najbolje sile, mjesto da u bratskoj slozi sarajevimo svi u ljubavi na procvatu naše zemlje: da angažujemo gofeme kapitale u inostranstvu, kapitale naše, kapitale nove naše zemlje, a da zainteresujemo i strani kapital onda gdje mi ne možemo da stignemo, da tako razvijemo naše željezničke mreže, pristaništa, industriju, trgovinu itd.; mjesto da inostrana politika naše države bude svjetska, kao što je to n. pr. Čehoslovaška, da budemo i Evropljani a da ne ostanemo samo Balkanci; mjesto da se u našoj zemlji upravlja kao što se upravlja po cijelom civilizovanom svijetu; mješte svega toda, mi, eto, surovo razbacujem naša materialna i moralna bogastva i u nepoznavanju osnovnih principa ekonomije, guraju se kod nas u pozadinu naše prave vrijednote, sve sposobne sile, a stavljaju se na položaje ljudi koji nemaju nikakvih moralnih ni tehničkih kvalifikacija, samo za to jer su se slučajno pri rogjenju krstili religijom jednog narodnog plemena ili jer su se iz egoističkih ciljeva uvallili u redove režimskih partija. Tako se dnevno ruši i ono što je u zemlji dobra ostalo nakon rata, a blati sve ono što nam je i nakon ratnih straha ostalo čisto, sjajno i sveto: naše pošteno ime, srpsko, i hrvatsko i slovenačko, i ono koje je obuhvatilo sva tri, jugoslovensko.

Mješte velike, snažne, moćne, napredne, moderne Jugoslavije, mi nemamo više ne samo šovinističke Velike Srbije ni separatističke Velike Hrvatske, nego ni male, predratne, simpatične i atraktivne Srbije.

Ne pitajmo se: ko je tome kriv? Krivina je na svima. Na onima dole i onima gore, na lijevoj i na desnoj strani. Rekriminacije ne vode k ničemu. Ali ono što se traži u ovom sudbonostnom vremenu, to je bezodvlačno i radikalno popravljenje zla, da nas ovo ne baci u nemirnu katastrofu. U tome ste Vi, gospodine predsedniče, prvi pozvani, jer ste Vi danas šef vlade naše države.

Ne zamjerite mi da Vam pri koncu izpričam jedan mali dogadjaj, kao primjer i dokaz ovome što sam naveo, a koji je mene lično povrijedio i dao neposredni pobudu ovom pismu.

U novembru pr. zadesila me je težka nesreća gubitkom moje majke. Po njenoj želji i želji njene djece, da bi vječno počivala u svojoj zemlji, odlučisno prenijeti njene smrte ostanke iz tujinskog Münchena na rodni Brač. Po svim zdravstvenim propisima balsamirano tijelo postavljeno je u dvostrukim metalnim i drvenim sanduk, da u posebnom vagonu krene iz Münchena za Trst, a odatle na Supetar. U tužnoj pratnji bio je moj brat, koji se je predhodno snabdjeo sa pasošem propisno vidišnim i specijalnom preporukom za naše vlasti izdatom mu ljubeznom predusretljivošću od strane našeg g. generalnog konsula u Münchenu. Pri prelaska granica, i njemačke, i austrijske, i talijanske pogranične vlasti postupile se sa svim obzirama civilizovanih ljudi. Ali kad je voz stigao na našu granicu, naši carinski organi ne samo što su razbili transitne pečate na vagonu nego su čak htjeli da otvore i mrtvački kovčeg. Kad je ipak napokon uspijelo mome tužnom bratu da odvrati od tog varvarskog oskrnjivanja naše svinjetne preverne organe — kod kojih sam i ja upoznao u internacionalmu svijetu nevigjeni običaj bezobzirnog tretiranja putnika i njihove imovine — kad se je dakle konično voz krenuo našim državnim područjem, onda, na trećoj stanicu, ugje u akciju i naša policija te naloži momu bratu da se povrati natrag u Jesenicu, jer da tobože vizum na pasošu nije u redu radi toga što je tu stajalo »za Kraljevinu i Split«. Tek nakon dugog i nesnosnog očekivanja, »gospodin« pogranični komesar, dopustio je mome bratu da prolazi za Trst prouzrokujući time 10 sati sakšenja, tako da se je morma izgubiti veza sa lagjom i produžila se agonija naše boli.

Megijutim, ja sam morao da putujem preko Švicarske; ali kako je, zbog Hitlerovog puča, bilo potrebito na putovanju za Švicarsku, obratio sam se depešom našom poslaniku u Bernu, a ujedno zamolio i prijatelja moje obitelji, g. poslanika Arangjelovića, vojnog atačea pri poslanstvu u Bernu, za žurnu intervenciju, dok je moj prijatelj gosp. dr. Krstulović i od svoje strane depeširao g. Milutinu Jovanoviću u istom smislu. G. pukovnik Arangjelović bio je veoma ljubezen i odgovorio mi je depešom da je stvar preporučio g. ministru. Pošto sam čekao uzalud četiri dana u Münchenu na odgovor našeg poslanstva, obratio sam se čilenskom ministru u Bernu koji mi je sa par sati depešom javio da je dozvolila isposlovana. Valjda će Vas, gospodine predsedniče, interesovati odgovor našeg poslanstva. E, taj nije ni meni poznat, jer mi

HEDZET & KORITNIK
manufaktura veletrgovina
LJUBLJANA

POZOR!

„Orjuna“ št. 19 iz leta
1923 se nujno rabi.
Kdor jo vpošlje, dobi
v zameno serio naših
razglednic.

UPRAVA.

V 45 VRSTAH

se izdeluje testenine »PEKATE-TE«. Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži itd., vse pa so tečne, redilne in tako ukusne, da jih vsepovodi hvalijo.

„ITO“ pasta za čišćenje zob
ohrani zobovje lepo
in zdravo.

Kupujemo po najviših cenah
kožuhovino lisic, dijurjev,
jazbecet itd.
AMERICAN d. o. z.
Ljubljana, Beethovnova ul. 10.

Restavracija „ZVEZDA“
VSAKO NEDELJO
IN PRAZNIK
ZAJUTRKOVNALNI
KONCERT

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFERCIJSKA TRGOVINA

do danas nije stigao, pa bih ja, da slučajno nijesam imao i tu neobičnu sreću da budem jugoslovenski izseljenik sa Pacifikom, kao pošteni građanin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, morao čekati još i sada u njemačkom Münchenu na uslugu prestavnika moje države.

Ja ne znam da li još kod nas ima shvatanja za ove »sitnice«; jer se naši ljudi bave samo krupnim pitanjima; ali meni nekako izgleda da se ovakovi »sitnici« već toliko nakupilo u duši svakoga koji je ma i samo prošetao našom ljepom domovinom, da bi danas, ne samo inostranci nego i naši ljudi, bez reserve primili kao istinitu vijest da se je u našoj državi pojavila n. pr. epidemija ljudožderstva. Koliku nam štetu nanosi ovakovo mišljenje o nama i o našoj sposobnosti za političku organizaciju i za kulturno stvaranje, nije težko zamisliti.

Molim Vas, gospodine predsednike, da mi izvolite oprostiti što Vam ovakovo pismo upravljam ovim putem; ali, vjerujte mi, imam razloga da se ozbiljno bojem da ne bi drugim putem došlo do Vašega saznanja. Mnogo je naime i važnije poruke naših organizacija iz Amerike zadesila odista nekulturna sudbina jer su ostale bez ikakva odgovora. A meni je u prvom redu do toga da ove nezgodne stvari svednu baš oni koji bi mogli, bez velike muke, da saniraju ovo stanje u našoj administraciji; jer tu se baš zameće onaj politični crv svih mogućih separativizama i defetizama koji rastača naš državni organizam. Smatrao sam da mi dužnost svjesnog i savjesnog gragjanina nalaže da ove svoje dojmove iznesem, i da Vas, gospodine predsednike, upozorim na činjenicu da milijon naših izseljenika u tujini ima više ili manje isto ovakovo mišljenje o stanju u našoj državi, pa je pravo čudo što još trijevič misle na povratak na svoje staro ognjište. Uostalom, takovo mišljenje, kako izgleda, vlada po cijeloj našoj otadžbini, i to ne samo među prečinima, koje se paušalno krsti pogrdnjim austrijskim imenom, ne praveč razlike između patriota i izdajnika, nego bogne i među onima koji su svoj imetak i svoje živote izložili za nacionalnu stvar. Zbog svega tada, nadam se da mi nećete zamjeriti na ovoj iskrenosti i otvorenosti na koju sam navikao u slobodnoj i naprednoj Americi.

Izvolite, gospodine predsednike, primiti uvjerenje o mojem dušokom poštovanju.

Franjo Petrinović.

O pomba: Pisec gornjega pisma je g. Franc Petrinović, prvi predsednik Narodne Obrane v Južni Ameriki, ki je ena največjih naših organizacij v zgodovini našega boja za osvobojenje. Ta organizacija, ki deluje danes še ravno tako agilno, kakor je leta 1915, je združila vse jugoslovenske kolonije na teritoriju republik Chile, Argentine, Brazil, Peru, Bolivija, Uruguay i Paraguaya. Kakor je znano, živi v teh krajih mnogo naših izseljencev, predvsem iz Dalmacije in samo med temi je Narodna Obrana v enem samem letu nabrala preko 5 milijonov pečev dobrevoljnih prispevkov.

O. Petrinović živi sedaj v Londonu kot predsednik največje soliterne družbe »Lastenja«, ki je lastnica 16 velikih tvornic za soliter, med njimi tudi največje na svetu. Kako velik kapital se nahaja v rokah naših ljudi v Ameriki, je razvidno iz dejstva, da bi tri do štiri tvrdke luhko nudile naši državi zlato podlago za celoten obtok novčanic.

Zadostno je, da se tem našim izseljencem, ki niso pozabili domovine v najtežjih časih, ne posveča nobene pažnje. Nasprotno, delajo se jim v domovini težkoče, kjer le mogoče. Najlepše »svedoči to gornje pismo, ki ga prinašamo v celoti v izvirnem tekstu! Uredništvo.

Vzroki naših neuspehov v zunanji politiki.

Reka je končnoveljavno zgubljena in z njo še marsikaj. Edina res pozitivna protipostavka v bilanci te Pašićeve sijajne politične kupčije bo ostal menda njegov slavnostni spremjem v Rimu in z njim zdržene gostje. Vse drugo, kar se nam je v prvih dneh navajalo kot protikompromisacije Italije, zgublja od dneva do dneva na svoji vrednosti vsled raznih dodatnih klavzul v omrežjih, kot jih je zmožna samo zahrbtna in izdajalska Italija in ki jih lahko akceptira samo tak sijajni državnik, kot je Ninčić in njega kurator Pašić.

Pri razmotrovovanju vseh naših zunanjopolitičnih neuspehov po vojni, ki so bili dosledno spremljani z neuspehom, če ne še z veliko blamažo, mora treznega opazovalca ne-malo začuditi dvoje.

Nikjer na svetu namreč politična javnost ne kaže tako malo zanimanja za dogodke v državni zunanji politiki, kot pri nas. V Jugoslaviji je važnejše, kdo postane v Piškopeji načelnik ali v Zubukovju župan, kot pa usoda stotisočev naših sorokakov. Politične stranke, in to tudi take, ki so še pred par meseci kot veleizdajnika preganjale vsakogar, kdor se je držal črnih besedico kritike proti vladu, ustvarjajo protivladne opozicione bloke. Pravijo, da proti režimu, a vsakdo ve, da se jim kolče po koritih.

Medtem ko se v tem boju izčrpavajo tudi najboljše moći, ki jih imajo poedine stranke na razpolago, puščajo dosledno vse stranke in tudi če so na vladu, skrb za zunanjo politiko kraljevine Jugoslavije Pašiću in Ninčiću. To je drugo, kar ne more razumeti niti dober Jugoslovan, tem manj pa objektiven kritičen presojevalec zgodovinskega razvoja povojne Jugoslavije.

Ne pride nam na um, da bi kritikovali oba omenjena gospoda zato, ker sta radikalna in celo vodilna. V tem trenutku sta nam ona dva samo zunanja predstavnika politične moći naše države in kot taka morata dati odgovor vsemu narodu, pa ne samo politični stranki, kateri pripadata.

stov brez odobreњa narodne skupščine in proti volji celokupnega jugoslovenskega naroda.

Odkod diplomatska slava g. Nikole Pašića in njegovega zunanega ministra Ninčića? Kadar zahteva kakso važno vprašanje nujne rešitve, takrat g. Pašić »molči!« In če ne zadušča molčanje, pa še »nenadno resno zboli!« Ta kroničen pojav sledimo že celih pet let in v znamenju teh njegovih lastnosti se je rešila večina naših zunanjopolitičnih vprašanj. In kar je najbolj čudno, to Pašićovo »molčanje« je priznano celo od njegovih nasprotnikov kot nekaka prva vrlina diplomatske karijere. **Zato se on ne zadovoljuje s tem, da molči sam, ampak zahteva, da molči drugi.**

Na ta način se otrese vsake kritike in kontrole in tudi opozicije!

»Molč je zlato« pravi sicer naši predstavniki, a dvomimo, če je tu na mestu. Prav bi prišel edino g. Ninčić takrat, ko je zagotovil v parlamentu, da so razmere in odnosi z Bulgarijo najboljši, še isto noč je pa v Sofiji dvignil puč Čankova na vladu in z njim najhujše nasprotnike naše države. Pri takih zmožnostih postajajo razumljivi naši politični »uspehi«.

Dočim je bila predvojna Srbija malo balkanska država, je povojsna Jugoslavija ena največjih v srednji Evropi in kot taka bi moralna prevzeti z odločno potezo v svoje roke inicijativo in uveljaviti svoje lastne interese, ne pa vedno in izključno služiti samo tujim interesom.

Mi vemo, da se tik po svetovni vojni, nihče in tudi ne Pašić, ne more in ne sme igrati z nevarnostjo vojne. A odločen in samostalen nastop ne pomenja vojne, ampak tvori navadno najboljše varstvo proti vojni nevarnosti. Čisto gotovo pa nam ne more škodovati aktivna in inicijativa politika.

Gotovo tvori veliko oviro našim zunanjopolitičnim nastopom notranja razdrapanosti in politična razcep-ljenost v državi. A ta razdrapanost in defetizem, kakor tudi slabe go-

Še o Jadranskem vprašanju.

Ne senca, sled sence pokojnega Kreka je naš galantni g. dr. Korošec. Jadranski problem ga je te dni združil iz opozicionalnega spanja, da se je naenkrat spomnil dolžnosti do domovine, ki plačuje njega in njegovih 20 jogrov s čedno vstopico Din 300 dnevno za vsa zla dela, ki jih povzročajo državi, odkar jih je fenomenalna politična zrelost slovenskega ljudstva izvolila za svoje začetnike v beograjski skupščini.

Bogato so plačani molojci, zato je tem ostudenje, da je vse njih delo usmerjeno na pogubo države, ki jih plačuje. Radič in njegovi trabanti za isto delo vsaj ne hodijo po dnevnicu in državni blagajni!

Elegantni molojec Korošec je začutil v sebi naenkrat, da je o prilikl sklepanja končnega sporazuma njegova navzočnost v diplomatskem boju skrajno potrebna. Saj je čisto lepo, da se je zavzel za primorske Slovence, ko je govoril z urednikom »Piccola«, lepo je, da ne odobrava novega sporazuma z Italijo, nihče ga ne odobrava, toda, ali ni njegovo početje zgojli licemerstvo?

Kaj naj pomeni njegov in Spahin protest proti temu sporazumu, ko sta pa baš ta dva junaka v veliki meri pripomogla, da se je stanje pri nas tako poslabšalo, da smo prisiljeni, sprejeti vse zahteve, ki jih stavljam na Italijani, samo da nekako zaključimo to pereče vprašanje, ki večno ne more biti odprto.

Prepozno prihaja Koroščeva in Spahina podpora vladu in dobra volja, po tolikem paktiranju z Radičem, ki je bil notorično v zvezi z izdajalcem naše krvi v inozemstvu, z Aleksandrovom, z makedonstvujoščimi in ostalo druhaljo naših sovražnikov, ki se je tako obešala Radiču za škrice, kakor sta to delala Korošec in Spaho, dokler jima ni ušel na Angleško.

Možakarja, ki sta bila vedno solidarna s sovražniki naše države, se kar naenkrat čutita poklicana, da vladu kličeta k redu zavoljo neugodne pogodbe, ki se ima skleniti!

Vedeti hočeta, da sedaj ni prava prilika za to. Res ni prava prilika, boljšo in najboljšo smo zamudili že

spodarske razmere niso naravnega izvora, temveč ravno posledica popolne administrativne nesposobnosti naših dosedanjih vlad in zlasti pa zadnje, ki skuša v popolnoma nacionalni državi vladati s pomočjo Nemcev in Turkov.

Po svoji naravi ima Čehoslovaška mnogo slabše narodnostne razmere in več možnosti za razvoj irentističnega defetizma. Tudi njen gospodarsko stanje ni bilo vedno na vrhuncu.

In vendar je njen zunanjji minister Beneš ne le eden najagilnejših, temveč danes tudi najuglednejših politikov v Evropi.

Pašić kot Ničić pa sta oba človeka starega predvojnega diplomatskega kalibra, nesamostojna in brez lastne inicijative v političnem življenju. Ona dva ne moreta odoleti predvojnemu ozkemu obzoru in zato nista v moči, da bi uspešno reševala probleme, ki so se pojavili v novi razširjeni državi.

To je ona glavna razlika med našo in češko diplomacijo in to je vzrok, da držimo navzdol, kjer se Beneševa država dnevno povzpenja. Ker se pa zavedamo, da je zunanjja politika glavni interes države in vlade, moramo stremeti, da zainteresiramo za ta vprašanja vso javnost in da s pomočjo iste postavimo na vodilna mesta države in njene politike ljudi, ki bodo kos nalogam, ki jim jih stavljajo razvoj dogodkov.

Mladi in zmožni ljudje na vodstvu države bodojo onemogočili tudi notranjo korupcijo in iz nje izhajajoči defetizem. Podali bodo vrednost politiki, ki se je danes ponizala na nizkoten boju za osebne koriste. In kar je predvsem, oni bodo tudi zastopali svojo državo tako, kot zastopa Čehoslovaško danes minister Beneš.

Jugoslavija mora vsaj v svoji sosečini igrati vodilno vlogo, danes je pa država drugega reda in zato se pelje Ninčić s Pašićem v Rim, da podpiše dokument — našredne in državne sramote.

ri o mednarodni pogodbi. Izjave velikih mož se vedno registrirajo, zato tudi izjave Koroščeve ne bomo pozabili.

Naravnost ginaljiva v svoji naivni preprostosti pa je Koroščeva žalost, da v vladi, ki sklepa pogodbo z Italijani, ni niti enega Slovencev ali Hrvata. Kdo vas je pa tiral v opozicijo? Opustili bi bili svojo neomajno zahtevo po avtonomiji, nehalli bi bili poudarjati svoje samoslovenstvo in katolištvo, ki vam ga ni nihče jemal in napadal, kajti v državi, kjer je Slovencev samo ena enajstina in kjer so katoličani v veliki manjšini, se ne da vladati ob vednem zatrjevanju slovenske in katoliške hiperkulturnosti.

Da se to uvidi, treba samo trohice talkta in politične zrelosti, ki je pa naši zastopniki niso imeli. Zato glojajo trdi in grenki kruh opozicije in ž njimi slovensko ljudstvo, ki je na ta način tuje v lastni državi in potisnjeno na mesto narodnostne manjšine.

Jugoslovanski nacionalisti se zavedamo, da prihaja vse zlo, ki zadeva narod in državo in separatizma, ki ga sejejo Radič, Korošec in Spaho, za Slovenijo je pa še posebno odgovoren Korošec, ki vihti to banderilo že pet let in ne kaže niti uvrednosti niti volje, da bi krenil s tega pogubnega pota.

Stališče napram pogodbi, ki se sklepa, smo zavzeli že v uvodniku prejšnje številke, danes smo morali samo razkrivati voditelja našega nesposobnega parlamentarnega zastopstva, ki nam dela samo škodo in sramoto.

Uverjeni pa smo, da se bo naše ljudstvo pri bodočih volitvah spremetalo in obračunalo ž njimi, ki vlečejo samo mastne dnevnice, interesi Slovenije pa so jim deveta brigă.

Ta obračun mora priti in mi ga skrbno pripravljamo!

Pozor, gospod Smodej!

Nedavno je prinesel list, ki ste mu Vi urednik, škodoželjno notico o nekem Orjunašu, ki je poneveril večjo vsto denaria v nekem davčnem uradu v Dalmaciji. Vaš poročalec je zabil to notico z jezuitsko-dvoumno aluzijo: češ, glejte, takl so Orjunaš! Toliko, da ga ni napravil našim ideologom!

G. Smodej, smatramo Vas za časti vrednega in poštenega človeka, ki ima nesrečo, da je urednik »Slovenca« — moj Bog, služba je služba! — zato pričakujemo od Vas, da boste podobne infamije energično zatrli, ko že ne morete zatreći »Slovenca«, ki je sam ena sama infamija.

Priznamo: Naša legitimacija in znak še ne izključuje nepoštenih dejani posameznikov, kakor tega ne izključuje tonzura, talar in mašniško posvečenje. Menda poznate svoje duhovne sobrate toliko, kolikor mi poznamo svoje člane. Peccatur intra et extra! Razlika je samo ta, da Orjunaš neha biti Orjunaš, brž ko zagreši kaj nepoštenega, mašnik pa nosi character in delebile in ostane mašnik, pa naj je zagrešil še tako nečisto dejanje.

Uvodoma omenjeni nesrečnik — državni uradnik! — ni več Orjunaš, Vaš sobrat, ki je 15 let izvajal dejanie, ki ga prepoveduje § 129.b kazenskega zakonika, in mislimo, da tudi cerkveni zakoni, pa še vedno boste mašo nekje na Notranjskem, dasi je njegovo dejanie sodno ugotovljeno. Tak član v naših vrstah ne bi več »maše bral«. Imena ne navedemo, v bodoče pa bomo v obrambu sebe vračali milo za draga ter znesli pikante storitve o Vaših duhovnih sobratih.

Če tedaj želite, g. Smodej, da se obnove časi protifarške gonje, le izpustite uzde junakom iz one dobe, ki kot veterani še sede v Vašem uredništvu. Mi te gonje ne želimo, udarili pa bomo dvakrat, ako si bo »Slovenec« še kdaj dovolil podobno nesramnost na naslov Orjune.

Avizirani ste, g. Smodej!

Perilo, kravate ter razno modno in galerijsko blago našsolidne pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg štev. 2,

Policijski komesarijat Rakek.

Naša razkritja o navedenem komesarijatu so zadela v živo. Seveda je tu v prvi vrsti prizadet šef tega urada, ki je kot tak odgovoren vladu in javnosti za vse nerodnosti, ki so se vrstile pod njegovim vodstvom. Odgovornosti napram vladu se g. komesar Predić lahko otrese, saj ima močne branitelje v Beogradu. Njemu treba samo v Beograd in kot tajni zaupnik radikalne partije, dobi takoj absolutorij, dasi je tam dol vsak prepričan o njegovi krivdi. —

Drugače pa stoji z javnostjo. Ta gleda na njegova dela in ve s komima opraviti. Poskušal je na vse mogoče načine, da bi se rehabilitiral. Pritiskal je na občinske odbore in ko tu ni bilo uspeha, na poedine vaščane, posebno na take, katerim lahko škoduje. Toda naš kmet je kremenit značaj in se zaveda svojih državljanških pravic. On tudi ve, da nikakor ne kaže podpirati nepoštene stvar. Predić je ostal pred javnostjo to kar je bil.

Vse bi bilo dobro, da bi se skešal in uvidel, da je grešil in se podal na pravo pot, toda tega on niti ne poskuša. Njegova briga je, da bi se čim bolj maščeval in ker ne more doseči onih, ki so mu stregali kinko raz obraza, stresa svoj gnjev na popolnoma nedolžne. Po njegovi zaslugi se je zgodil nečuven slučaj moralne korupcije, ki ga hočemo danes podati javnosti.

Na Rakeku je uslužbena kot poštarica gđčna Marija Kolarjeva, ena izmed najvestnejših uradnic, kar jih ima poštno ravnateljstvo v

Ljubljani. Z borno plačo pošteno živi in še pomaga svoji rodbini, ki je tudi na Rakeku. Proti njej se je obrnila jeza srditega g. Predića. Ta človek, ki se povsod predstavlja največjim kavalirjem posebno ženskemu spolu, se ni stidil izrabiti svoje uradne zvezze, da uniči žensko, ki se ne more braniti. Tako po naših razkrityh osumil je g. Predić poštarico, da nam je ona dala podatke s tem, da mu je odpiralapisma, ki jih je on pošiljal Ninčiću. Pozval jo je na odgovor, grozil in preti, toda gđčna Kolarjeva, popolnoma nedolžna, mu seveda ni mogla priznati krivde. Tedaj pa je sklenil Predić, da jo odstrani iz Rakeka, dasi nima niti najmanjšega dokaza o njeni krivdi. Peljal se je v Beograd in takoj po svoji vrnitvi se je bahal, da je izposloval premestitev gđčne Kolarjeve v Novi Sad. In istinito je dobila ona te dne dekret, da je brez vsake navedbe vzroka premeščena v Novi Sad. Take stvari se dogajajo v tej naši SHeziji. Pošten uradnik je igrača v rokah človeka, ki se mu je očitalo dejstva, za katera bl v ranjki Avstriji že davno tičal v ječi. Brez vsake preiskave, brez vsake krivde se premešča uradnika in ga uniči, samo da je s tem zadoščeno osebni osveti partijskega špiona. Teh nečuvenih nasilstev in zločinstev nikdo ne odkriva nikdo ne preprečuje razen Orjune. Ta pa bode g. Predića in ostale Predičevice neisprosno dosegla in zadelo tedaj, ko se bodo tega najmanj nadejali.

Zahvala Italije za sporazum. Oburi, ko perejo rimski fašisti svoje črne srajce, da dostojno pozdravijo Pašića in Ninčića, ki sta jim na takem način izročila v posest Reko, izdajajo italijanski prefekti prepovedi o delovanju slovenskih prosvetnih društev v zasedenem ozemlju. V Idriskem okraju je to najnovješte kulturno delo že skoro dovršeno, goriški prefekt bo pa s svojimi 110 »ščavskimi« društvi najbrže tudi gotov do prihoda Pašića, ki bo po obilni večerji pri Mussoliniju v Beogradu zopet lahko govoril »o dobrih odnošajih« in o »zaščiti narodnih interesov!« Kalvariji srbskega ljudstva v Albaniji stoji vredno ob strani trpljenje Jugoslovanov v zasedenem ozemlju. Na grobu njih zadnjega upanja pa je Mussolinijeve makarone Velesrb Pašić.

»Elementi, ki rušijo ugled države!« G. Ninčić je poročal v radikal-

nem klubu o sporazumu z Italijo. Klub je soglasno odobril delovanje vlade z sporazum. Za Ninčićem je dalje časa govoril tudi predsednik vlade Nikola Pašić, ki je poudarjal, da je sporazum z Italijo mednarodnega pomena. Dalje je naglašal, da bo sedaj omogočeno vladni, da bo mogla nastopiti odločno in začeti boj proti »elementom, ki rušijo ugled države.« Zahteval je od kluba, da bo složen in kompakten, da bi mogel odločiti borbi opozicije in olhaniti sedanjo vlado na krmilu. — Sedaj vsaj vemo, zakaj sta Pašić in Ninčić podpisala za ves narod sramotno pogodbo z Italijo. Zato, da bosta imela prostre roke v boju za nadvlado radikalne stranke. Malo preveč odkritosčno sicer — ampak točno!

Pojasnilo. Pod naslovom »Glavni založnik vžigalic družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« smo prinesli v svoji zadnji številki pod zaglavjem »Sramotni oder« notico, da se je pustila tvrdka Perdan nemško registrirati.

V našem uredništvu se je zglasil lastnik tvrdke in pojasnil, da je sicer spremeni vpis v trgovinski register, da pa vsled nedokončanega zapuščinskega postopanja ni mogel firmi sprememiti, odnosno registrirati drugače, kot s pristavkom naslednik. Ker je bila tvrdka registrirana v prejšnjih časih tudi nemško, je moral temu vpisu tudi pridodati »Nachfolger«.

Ker poznamo naš »uradni Šmel«, verujemo temu zagotovilu in lojalno priobčujemo pojasnilo, tem bolj, ker prihaja od tvrdke, ki je vendar že marsikateri tisočak poklonila na oltar narodnega obrambnega dela.

Naš pokret.

NAŠI OBČNI ZBORI

v nedeljo, dne 27. t. m.

Bled ob 15. uri v »Sokolskem domu«.

Novo mesto ob 10. uri v »Narodnem domu«.

Sv. Lovrenc n. P. v gostilni Brezočnik.

Konjice ob 10. uri v »Narodnem domu«.

Laško ob 15. uri v gostilni Henke.

Staritrg pri Rakeku ob 15. ur. Kamnik ob 10. ur. v gostilni J. Mašovrh.

Včetrtek, dne 30. t. m.

Slovenj Gradec ob 20. ur. v hotelu »Beograd«.

V soboto, dne 2. februarja.

Sv. Bolzenk ob 15. ur. v gostilni Zabavnika.

V nedeljo, dne 3. februarja.

Marenberk-Vuhred ob 3. ur.

Rajhenburg ob 15. ur. v gostilni Senica.

V protest proti sramotni italijansko-jugoslovenski pogodbi bo na praporu oblastnega odbora visel že pri obhodu v Celju črn trak z napisom Trst, katero mesto si je oblastni odbor vzel v svoje posebno varstvo. Upati je, da bo sledila tudi mestna Orjuna Ljubljana, ki si je izbrala za varovanko Gorico in Rakek, ki ščiti Postojno. Trak je iz črne svile in s srebrom izvezen.

Zakon o zaščiti države, ki se ni uporabljal niti proti Radiču, niti proti drugim veleizdajalskim elementom, se uporablja proti nacionalistom.

Že v zadnji številki smo poročali, da je državno pravdništvo dvignilo obtožbo proti br. Jevdjeviću iz Novega Sada, ker je na nekem sestanku pozival na odpor proti korupcijskemu režimu. Kakor se nam sedaj poroča, je policija za enkrat brata Jevdjevića »samo konfirala« pripravljala se pa, da ga tudi zapre. Kakor izjavlja br. Jevdjević v zadnjem številki »Vidovdana«, on nikdar ni govoril proti državi, kar mu radi verjamemo, pač pa proti korupciji

vlade. In če ga stavi koruptni režim v pritvor, ne bo sramota za njega, temveč za vlado, ki zapira naše najboljše državljanje.

— Redni občni zbor Orjune — Brežice, ki se je vršil dne 19. januarja t. l., je bil zelo dobro obiskan.

Predsednik je otvoril občni zbor, pozdravil delegata O. O. brata Šlajpala in članstvo ter nato opisal dosedanje delovanje in smernice organizacije. Tajnik je nato podal tajniško poročilo, ter zlasti poudarjal, da odgajajmo v prvi vrsti ljudi, dobromisleči ljudi. Potem se razni izročki ne bodo mogli uveljavljati. Apatija, ki je zavladala v naši javnosti, naj se odpravila.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je bilo celokupno število članstva v 1923. letu 92. Mestna organizacija je uspešno sodelovala pri ustavovitvah vseh ostalih posavskih Orjun.

Po poročilu blagajnika in revizjskega odbora je bil dosedanjemu odboru soglasno izrečen absolutorij.

Nato so se izvedle volitve novega odbora.

Konečno je sporočil delegat O. O. br. Šlajpah pozdrave O. O. ter referiral o splitskem kongresu. Ožigosal je tudi sramotni sporazum z Italijo, in sicer med splošnim ogroženjem. Nato je bil dobro uspel občni zbor zaključen.

Novi odbor z bratom Poljanškom na čelu nam jamči za najboljši razmah mestne organizacije.

Orjuna v Celju razglaša, da bode v soboto, dne 26. januarja od 6. do 7. ure zvečer poslovali v sobi organizacije v Narodnem domu blagajnik in pobiral članarino od članov, ki iste za leto 1923 še niso poravnali. Bratje in sestre, ki so s članarino na dolgu, naj prinesejo s seboj legitimacijo. Kdor članarino ne bode poravnal, na občnem zboru ne bode imel pravico glasovanja.

Ponovni občni zbor Organizacije jugoslovenskih nacionalistov v Celju, se vrši v pondeljek, dne 28. tm. ob 8. uri zvečer v malo dvorani Narodnega doma.

Radovljica. Nedeljska prireditev Mestne Orjune v Radovljici je bila ena sama manifestacija našega po-

kreta. Dvorana »Sokolske doma« je bila napolnjena do zadnjega kotača in vsem udeležnikom je bilo brati z obrazu veselost na dobro razpoloženje. Z orjunaško himno in kolom je bila otvorjena veselica in ples, ki je donesla društvu dober gmoten uspeh, gostom pa obilo smerha in zabave, posebno šaljiva pošta in lepotna konkurenca. Posebno ples je bil animiran in končno so si morali celo naše narodne starine brisati pot s čela vsled prevelike plesne gorečnosti. Videlo se je, da samo ideja druži vse, in nehoti je človek dobil blagodejen utis, da se je zbrala ena sama velika jugoslovanska družina. Z veseljem pa smo morali pozdraviti zdrave gorenjske kmete fante z orjunaškimi znaki, kar je najboljši dokaz, kako globoko je že prodrla naša ideja.

Dolžnost pa nam veleva, da se zahvaljujemo tem potom vsem našim Orjunašicam, ki so največ prisomogli k tolikemu uspehu. Še posebna zahvala pa gre naši sestri predsednici za tako izvrsten in posrečen aranžma. Ena zavest nam ostane: prava je naša pot, zato zmagujemo in zmagali bomo, ker zmagati moramo. Zdravo!

Redna letna skupščina mestne Orjune v Poljanski dolini. Ob 15. uri otvorí predsednik skupščino, in pozdravi vse navzoče člane in se zahvaljuje za počnečevljin obisk v takem vremenu. Po kratkem nagonoru predsednika, poroča tajnik v njegovem delovanju. — Odbor je imel 10 sej. Nato sledi poročilo blagajnika o prejemkih in izdatkih v preteklem letu. Za razvitje praporu predlagajo brat Ojebek Binkoštne neželjo to je 8. junija 1. 1924., kar se sprejme. Kraj razvijanja v Poljanah, zavaba pa v Sokolskem domu v Gorjeni vasi. Za vse druge podrobnosti glede razvijanja praporu se pooblašča novi izvoljeni odbor. Po kratki debati se vrši volitev novega odbora z vzklikom. Po končani volitvi poroča brat Telban o njegovi udeležitvi kongresa v Splitu. Vrli naši Poljanski Orjuni kličemo: »Čvrsto naprej do končne zmage!«

POZIV VRLEGA ORJUNAŠA IZ PTUJA.

I. Orjunaš naj zahlevajo v goštinah, kavarnah in brivnicah slovenske napredne časopise, govore naj le slovenski.

Na lokale, kjer se ne bode držalo slovenskih časopisov je prilepiti po večkrat napis: »Tu ne drže slovenski časopisi!«

II. Vsi narodniki v Ptiju morajo ob državnih in narodnih praznikih razobesiti zastave, da ne bode, kakor do sedaj ena nemška hiša okrasena, slovenska pa gola! To je sramota za nas, da se večje misliti ne moremo.

III. Orjunaš mora govoriti povsod slovensko in če pride v nemškem lokalnu v družbo s Slovenci, kateri tam nemškutarijo s švabiči, naj jih pred vsem pozove, da se spomnijo kaj da so.

IV. Na ptujskem gradu naj prirede Orjunaš veliko veselico. Grad je krasen ter ima veliko zgodovinskih predmetov. Bilo bi tako zanimivo pogledati krasno urejene sobe s slikami in ostalim, zato bi se lahko priredila veselica v velikem obsegu. Pa je tudi mesto zato, da se čuti Slovenec enkrat tam gospodar, kjer je stal stoletja kod ponižen rob.

POZOR!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica štev. 1.

Schapirogr. masa . THE REX CO., Ljubljana.

Klobuke, čepice, nahrbtnike i. t. d. v veliki izberi pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Zahvaljuje povsod našo domaž. KOLINSKO CIKORIJO

izvorstven oridejek za kavo.

Delniška glavnica: Din 50,000.000.
Rezervni zakladi: ca. Din 10,000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadejoče posle.

**LJUBLJANSKA
KREDITNA BANKA**

Centrala: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice: Brežice, Kranj, Ptuj, Celje, Maribor, Sarajevo, Črnomelj, Metković, Split, Gorica, Novi Sad, Trst.

Brzovojni naslov: Banka Ljubljana.
Telefon štev.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Službene objave.

Udeležba na oblastni skupščini v Celju obeta biti zelo mnogoštevilna. Posebno bližnje Orjune se udeleže manifestačnega sprevoda polnoštevilno. Opozorjam brate, ki nastopajo v kroju, da se toplo oblecijo pod rusko srajco, da bodo vsaj za čas sprevoda vzdržali brez vrhnjih sukenj. Po možnosti pa naj vzamejo seboj črne ali temno sive pelerine (sokolske).

Novi oblastni odbor. Po spremenjenih pravilih, ki jih je v načelu sprejel kongres v Splitu, obstoje oblastni odbori iz plenuma in izvršilnega odbora. Celotni oblastni odbor šteje v bodoče 21 članov iz vse oblasti, izmed katerih jih pa mora najmanj 7—9 prebivati v sedežu oblasti. Ti tvorijo oblastni izvršilni odbor, ki vodi tekoče posle vodstva in se sestaja najmanj k tedenskim sejam, dočim zaseda plenum po potrebi, najmanj pa vsake tri mesece. Preureditev ustroja oblastnih odborov je postala potrebna na podlagi dosedanjih izkustev, predvsem pa vsled tega, ker imajo oblasti za bodoče predvideno mnogo širšo avtonomijo in je vsled tega važno, da vodstvo sestoji iz čim več aktivnih voditeljev pokreta. Želeti je, da delegati že pred skupščino razmisljijo o osebali kandidatov, da bodo posamezni okoliši enakomerno zastopani in da bo novi oblastni odbor tvoril res izraz volje vseh organizacij v Sloveniji.

DRUŠTVENE MARKICE.

Pozivamo vse odbore, da takoj naročete potrebno število članarinskih markic, ki jih le po povzetju razpo-

šila oblastni odbor. Obenem opozarjam na članek v Orjuni št. 3, t. I. »Članarina za leto 1924«, ki naj se smatra kot službena objava.

Oblastni odbor.

NABIRALNE POLE.

Opozorjam ponovno vse članstvo in nam naklonjeno občinstvo, da nič ne opominemočen nabirati prispevke za »Orjuno«, kdor se ne izkaže s tiskano nabiralno polo, ki je opremljena z žigom oblastnega in dotednega mestnega odbora Orjune, kakor tudi s lastnoročnimi podpisami predsednikov in tajnikov navedenih odborov. Vse druge listine so nevejavne in pozivamo občinstvo, naj izroči individue, ki bi pobrali prispevke za »Orjuno« brez pravilnih nabiralnih pol policijskim organom. V interesu »Orjune« je, da se vse organizacije brez pogojno drže tega predpisa. Nabiralne pole izdaja na zahtevo samo oblastni odbor, ki jih tudi vodi v evidenci. Le na ta način bomo onemogočili izrabljanje naše organizacije po temnih elementih, ki nam neizmerno škodujejo.

Oblastni Odbor.

Sramotni oder.

Naš zadnji napad na g. ravnatelja inž. Sego je imel ta uspeh, da je, kakor čujemo, z vso svojo rodbino izstopil iz vseh narodnih društev. In tako je prav! Mi smo innenja, da je bila uprav sramota za narodne organizacije, imeti takega zaščitnika nemštva v svojih vrstah. Žalostno, da so te naše organizacije bile tako dolgo temu junaku ščit, izza katerega je streljal na naše narodne interese, trepetajoč v silnem strahu

pred svojim patronom Ogrinatem.

Naše Izdajice. Prinašamo nekoliko imen županov naših slovenskih krajev, ki so postali fašisti-izdajice. Miličniki, Šempolaj Sind di S. Pela-gie Zuzek!!! — Slivno Sind di Sliveno Skerk!!! — Brje Sind di Berie Pangos!!! — Gorjansko Sind di Gorjano Strekel!!! — Komen Sind di Comeno Zigon!!! — Gobrovica Sind di Gabrovizza Zerial!!! — Vojščica Sind di Veiscizza Ferfolja! — Vel. Dol Sind di Del Grande Kanteandrea! — Pliskovica Sind di Plisce-vizza Širca! — Temnica Sind di Temnica Regelja Giovanni!!! — Škrbina Sind di Škrbina Pipan Francese!

Dan osvete se bliža!

Jugoslavische Kremenezky Werke, Glühlampen- und Elektrizitäts A. G. Telegramme: Kremenezkyar Zagreb, Filiale Beograd, Tehnische Abteilung, Zagreb, 24. Jänner 1924.

Wir erlauben uns Ihnen höfl. mitzuteilen, dass wir ein gut sortiertes Lager von Elektromotoren jeder Spannung und Stromart unterhalten und daher stets in der Lage sind, Ihren Bedarf prompt ab unserem Lager, bezw. kurzfristig ab Fabrik zu decken.

Nachdem wir nur erstklassige Fabrikate führen und dabei in der Lage sind, Ihnen billigste Preise anzustellen, zweifeln wir nicht, dass Sie sich im Bedarfsfalle gerne an uns wenden werden.

Indem wir Ihnen im Vorhinein eine gewissenhafteste Ausführung Ihrer gesch. Aufträge zusichern, zeichnen wir hochachtungsvoll

Zivijo take tvrdke in njeni jugoslovanski odjemalc!

ZRNA.

Iz vrsti neobhodno potrebnih. Kako se nam poroča, odklanja ministrstvo zaporedno prošnje Čehoslovaških inženirjev in drugih strokovnih moči, ki so zaprosili za bivanje v naši državi. — Seveda nemške tipkarice so pa »neobhodno potrebne raznimi ravnateljem za uradno poslovanje. Tudi za Ljudmilo Bajtovo ni najti nadomestila.

Lukšuzni vlak in sijajen sprejem je pripravila Italija Pašiću in Ninčiću. Na banket je povabljenih 1500 oseb. — Malo bahaška pogrebščina, ali plačala jo bo dedčina.

Kaj je protidržavno? Protidržavno je, če se ne strinjaš s postopanjem vlade. Protidržavno je, če ne verjameš, da Pašić lahko misli za celo državo. Protidržavno je končno tudi, če trdiš, da so primorski Slovenci naši bratje. Protidržavno je pri nas trenutno vse, kar ne gre v korist radikalno - nemško - turške zvez.

Kaj je državotvorno? Državotvorno je pa po mnenju velike večine vladajočih to, če delaš absolutno vse proti volji svojih državljanov in pri tem polniš svoje žepe.

Odgovorni urednik VI. J. Galzinja. Lastnik inž. Ferdo Kranjec.

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrsavanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladničih, »silo«-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Otroški vozički!

več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, najnoviji motorčki ameriškega tipa „EVANS“. Velika zaloga pneumatike in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emaliiranje in poniklanje, „TRIBUNA“ F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovska 4.

A. & E. Skaberne

LJUBLJANA

MANUFAKTURA
in MODA

Na debelo in drobno!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena in izvršuje vse tiskarniške dela od najpriprostejšega do najmodernejšega.

Tisk šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnom tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanki, dnevniaki in beležnice.

Carinsko-posredniški in špedičijski bureau**GROM****Centrala:**

Ljubljana, Kolodvor-ska ulica štev. 41

Podružnice:

Zagreb, Maribor, Je-senice, Karlovac, Koprivnica, Osijek, Sušak, Beograd Trst.

Ekspoziture:

Ljubljana, drž. kolo-dvor. Beli Monastir.

Autogaraža autodelavnica

A. THALER
LIJUBLJANA
GLINCE 37.

MODNA TRGOVINA

A. Šinkovic
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vsakovrsna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palace, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledene, paviljoni, verande, lesene ograje it. d.

Gradba leseni mostov, jezov in mlinov.

Parna Zaga.

Tovarna furnirja.

MERAKL

barve, mastila, lake,
kit, klej, emajle, čo-

piče in zajamčeno

čisti firnež

načboljše vrste nudi
tovarna

Medić, Rakovc, Zankl
d. z o. z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica. centrala. skladilšče.

Tovarne:

LJUBLJANA-MEDVODE

Gradbeno podjetje

ING. DURIĆ IN DRUG

LJUBLJANA

BOHORIČEVA ULICA 24

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

(V LASTNI STAVBI)

Kapital in rezerve Din. 17,500.000.—

Telefoni: 129,
146, 458.

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brojavi:
TRGOVSKA

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd

